

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
30.04.2007
Hetkel kehtiv
RT I 2007, 34, 215

Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded vibratsioonist mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna vibratsiooni piirnormid ja vibratsiooni mõõtmise kord¹

Vastu võetud 12.04.2007 nr 109

Määrus kehtestatakse «Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse» § 3 lõike 4 ja § 6 lõike 6 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega sätestatakse töökeskkonna vibratsiooni piirnormid, vibratsiooni mõõtmise kord ning tööandja kohustused vibratsioonist tingitud terviseriskide vältimiseks või vähendamiseks.

§ 2. Mõisted

Määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) *vibratsioon* – tahke keha mehaaniline võnkumine;
- 2) *üldvibratsioon* – mehaaniline võnkumine, mis kandub üle töötaja kehale;
- 3) *kohtvibratsioon* – mehaaniline võnkumine, mis kandub üle töötaja kätele;
- 4) *päevane kokkupuude üldvibratsiooniga A(8) (m/s²)* – 8-tunnisele võrdlusperioodile taandatud ekspositsioon, mis leitakse vastavalt standarditele EVS-ISO 2631-1:2002 ja EVS-EN 14253:2004;
- 5) *päevane kokkupuude kohtvibratsiooniga A(8) (m/s²)* – 8-tunnisele võrdlusperioodile taandatud ekspositsioon, mis leitakse vastavalt standardi EVS-EN ISO 5349-1:2002 peatükkidele 4 ja 5 ning lisale A.

§ 3. Vibratsiooni piirnormid ja meetmete rakendusväärtused töökeskkonnas

- (1) Töötaja üldvibratsiooniga päevase kokkupuute A(8) piirnorm on 1,15 m/s².
- (2) Kui päevane kokkupuude üldvibratsiooniga A(8) ületab 0,5 m/s² (edaspidi *üldvibratsiooni meetmete rakendusväärtus*), tuleb rakendada vibratsiooni mõju vähendavaid abinõusid.
- (3) Töötaja kohtvibratsiooniga päevase kokkupuute A(8) piirnorm on 5,0 m/s².
- (4) Kui päevane kokkupuude kohtvibratsiooniga A(8) ületab 2,5 m/s² (edaspidi *kohtvibratsiooni meetmete rakendusväärtus*), tuleb rakendada vibratsiooni mõju vähendavaid abinõusid.

2. peatükk TÖÖANDJA KOHUSTUSED

§ 4. Töökeskkonna riskianalüüs

- (1) Tööandja on kohustatud töökeskkonna riskianalüüsi käigus kindlaks määrama vibratsiooni allikad, millega töötajad kokku puutuvad, ning vajadusel mõõtma kokkupuudet vibratsiooniga.
- (2) Riskianalüüsi käigus peab pöörama erilist tähelepanu:

- 1) töötaja vibratsiooniga kokkupuute suurusele, tüübile ja kestusele, kaasa arvatud igasugune kokkupuude katkendliku vibratsiooniga või korduvate pörutustega;
- 2) käesolevas määruuses sätestatud vibratsiooni piirnormidele ja meetmete rakendusväärtustele;
- 3) vibratsiooni võimalikule mõjule riskitundlike töötajate (nt rasedad, rinnaga toitvad naised, alaealised) tervisele;
- 4) kaudsetele mõjudele töötajate ohutusele, mis tulenevad olukorrast, kus vibratsioon häirib juhtimiseadiste nõuetekohast käsitlemist, näidikute jälgimist või töövahendi või ehitise stabiilsust;
- 5) töövahendi tootja või tarnija esitatud andmetele töövahendi vibratsioonitaseme kohta;
- 6) töövahendi seisukorrale ja kulumise astmele;
- 7) vibratsiooniga kokkupuute vähendamiseks kavandatud abiseadmete olemasolule;
- 8) üldvibratsiooniga kokkupuute võimalusele väljaspool tööaega, kui töötaja asub tööandja vastutusalas (nt viibimine puhke- või riietusruumis);
- 9) vibratsiooni mõju suurendavatele töötingimustele (nt madal õhutemperatuur, suur õhuniiskus, müra);
- 10) töötajate tervisekontrolli käigus saadavatele asjakohastele andmetele.

§ 5. Terviseriski vähendamine

(1) Kokkupuutest vibratsiooniga tulenevad riskid tuleb kõrvaldada nende tekkekohas või vähendada neid võimaliku miinimumini «Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse» §-s 12¹ sätestatud ennetuspõhimõtete kohaselt.

(2) Kui riskianalüüsi tulemusel selgub, et § 3 lõikes 2 või 4 toodud vibratsiooni meetmete rakendusväärtusi ületatakse, on tööandja kohustatud koostama ning rakendama tehniliste ja töökorralduslike meetmete tegevuskava töötajate vibratsiooniga kokkupuute vältimiseks või vähendamiseks. Tegevuskava koostamisel tuleb pöörata tähelepanu:

- 1) muude töömeetodite kasutamisele, millega ei kaasne või kaasneb väiksem kokkupuude vibratsiooniga;
- 2) töötajale selliste töövahendite kasutada andmisele, mille vibratsiooni suurus on teada ja on võimalikult väike;
- 3) vibratsiooniga kokkupuute kestuse ja intensiivsuse piiramisele;
- 4) töötajale sellise töögraafiku koostamisele, kus nähakse ette puhkepausid või vibratsioonivabad tööülesanded;
- 5) vibratsiooni mõju vähendavate abiseadmete (nt üldvibratsiooni vähendavad istmed, kohtvibratsiooni vähendavad käepidemed) hankimisele;
- 6) vibratsiooniga kokkupuutuvatele töötajatele vibratsiooni vähendavate kinnaste või jalatsite ning külma ja niiskuse eest kaitsva tööriietuse andmisele;
- 7) töökohtade ja vibreerivate töövahendite korrasoleku ja hoolduse tagamisele;
- 8) vajaduse korral töötamiskohtade paigutuse ja kujunduse muutmisele;
- 9) töötaja tervisekontrolli otsuses sisalduvatele töötervishoiuarsti ettepanekutele töökeskkonna või töökorralduse muutmiseks.

(3) Kui vaatamata rakendatud abinõudele vibratsiooni piirnormi ületatakse, peab tööandja viivitamata kindlaks tegema piirnormi ületamise põhjused ning tõhustama kaitse- ja ennetusmeetmeid, et vältida piirnormi edaspidist ületamist.

§ 6. Töötajate juhendamine ja väljaõpe

Tööandja tagab, et vibratsiooniga kokkupuutuvad töötajad ja töökeskkonnavolinik saaksid asjakohase juhendamise ja väljaõppe, mis eelkõige peab hõlmama järgmist:

- 1) vibratsiooni kahjulik mõju tervisele;
- 2) vibratsioonist põhjustatud tervisekahjustuse varajane avastamine ja sellest teatamine;
- 3) tervisekontrolli vajalikkus ja selle läbiviimise kord;
- 4) vibratsiooni piirnormid ja meetmete rakendusväärtused;
- 5) ettevõttes vibratsiooni mõõtmise ja terviseriski hindamise tulemused;
- 6) töökohtas rakendatavad abinõud vibratsioonist tulenevate riskide vältimiseks või vähendamiseks (töökorraldus, isikukaitsevahendite kasutamine, ohutud töövõtted).

§ 7. Töötajate tervisekontroll

(1) Töötajate tervisekontrolli eesmärk on ära hoida ja diagnoosida vibratsioonist põhjustatud tervisekahjustusi.

(2) Tööandja tagab, et kõik vibratsiooniga kokkupuutuvad töötajad läbiksid tervisekontrolli vastavalt «Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse» § 13 lõike 1 punkti 7 alusel kehtestatud korrale.

(3) Kui tervisekontrolli käigus avastatakse töötajal vibratsioonist põhjustatud tervisekahjustus, tuleb tööandjal töökeskkonna riskianalüüs ja riskide vähendamiseks rakendatavad abinõud üle vaadata ning vajadusel paigutada töötaja teisele tööle või töökohtale, kus ei ole vibratsiooniga kokkupuute jätkumise riski, võttes seejuures arvesse töötervishoiuarsti soovitusi.

(4) Kui tervisekontrolli käigus avastatakse töötajal vibratsiooniga kokkupuute tagajärjel tekkinud tervisekahjustus, peavad tervisekontrolli läbima ka teised töötajad, kes töötavad samalaadsetes tingimustes.

(5) Töötaja peab läbima tervisekontrolli töötervishoiuarsti poolt määratud ajavahemike järel ka pärast vibratsiooniga kokkupuute lõppu.

3. peatükk VIBRATSIOONI MÕÕTMINE

§ 8. Mõõtmise kord

(1) Päevane kokkupuude vibratsiooniga A(8) leitakse:

1) arvutuste alusel, mis põhinevad töövahendi tootja või tarnija antud tabel töövahendi tekitatava vibratsiooni kohta ning konkreetsete tööoperatsioonide vaatlusel, kui on alust eeldada, et 8-tunnisele võrdlusperioodile taandatud päevase kokkupuute A(8) suurusjärk on oluliselt väiksem vibratsiooni piirnormist või

2) vibratsiooni otsestel mõõtmistel.

(2) Vibratsiooni mõõtmisel peavad mõõtetulemused olema tõendatult jälgitavad «Mõõteseaduse» tähenduses.

(3) Üldvibratsiooni mõõdetakse kolme risttelje suunas, arvestades töötaja keha asendit ja vibratsiooniallika asukohta, kusjuures üks mõõtesuundadest on piki keha (z-telg), teised risti tagant ette (x-telg) ja küljelt küljele (y-telg). Mõõtmised peavad vastama standardi EVS-ISO 2631-1:2002 nõuetele.

(4) Kohtvibratsiooni mõõdetakse kolme risttelje suunas, arvestades töötaja käte asendit ja nendega kokkupuutuva vibratsiooniallika kaju. Sealjuures üks mõõtesuundadest on piki kätt (z-telg), teised mõõtesuunad (x-telg ja y-telg) on risti z-teljega. Mõõtmised ja mõõteprotokollide vormistus peavad vastama standardi EVS-EN ISO 5349-2:2001 nõuetele. Kahe käega hoitavate töövahendite puhul tehakse mõõtmised mõlema käe juures. Kokkupuute tase määratakse kõrgema taseme järgi ning esitatakse teave ka teise käe kohta.

(5) Mõõtmise tulemused protokollitakse. Tööandja säilitab mõõteprotokollid koos riskianalüüsi tulemustega.

§ 9. Võrdlus piirnormiga

Vibratsiooni võrdlus piirnormiga toimub 8-tunnisele võrdlusperioodile taandatud päevase kokkupuute A(8) väärtuse alusel, arvestades mõõtemääramatust, mis esitatakse laiendmääramatusena 95%-lisel tõenäosustasemel.

4. peatükk RAKENDUSSÄTE

§ 10. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 25. jaanuari 2002. a määruse nr 54 «Töökeskkonna füüsikaliste ohutegurite piirnormid ja ohutegurite parameetrite mõõtmise kord» (RT I 2002, 15, 83; 2004, 82, 556) 3. peatükk «Vibratsioon» tunnistatakse kehtetuks.

Peaminister Andrus ANSIP

Sotsiaalminister Maret MARIPUU

Riigisekretär Heiki LOOT

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/44/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsikalistest mõjuritest (vibratsioon) tulenevate riskidega (kuueteistkümmes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT L 177, 6.07.2002, lk 13–20).